

คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร กองซ่อมอากาศยาน 1
กรมช่างอากาศยาน อำเภอตากสิน จังหวัดนครสวรรค์

จิรวัดณ์ ลออรุ่งโรจน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์ เรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของ
บุคลากร กองซ่อมอากาศยาน 1 กรมช่างอากาศ อำเภอดาเคสี จังหวัดนครสวรรค์ เสนอโดย
เรืออากาศเอก จิรวังนธ์ ลออรุ่งโรจน์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา
(นายตระกูล จันทสุนทร)
วันที่ 14 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2553

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมนาด มั่นสัมฤทธิ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาสินี ศิริโกคาภิรมย์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อำนวย รัตนจันทร์)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร.เพ็ญจันทร์ ศิริพานิชกร)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร กองซ่อมอากาศยาน 1 กรมช่างอากาศ อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาสนี ศิริโกศาภิรมย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อำนวย รัตนจันทร์
ชื่อนักศึกษา	จิรวัดณ์ ลออรุ่งโรจน์
สาขาวิชา	การจัดการทั่วไป
ปีการศึกษา	2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร กองซ่อมอากาศยาน 1 กรมช่างอากาศ อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ และ 2) เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร กองซ่อมอากาศยาน 1 กรมช่างอากาศ อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อายุราชการ อัตราเงินเดือน ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน และขนาดครอบครัว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากร กองซ่อมอากาศยาน 1 กรมช่างอากาศ อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์โดยสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิและสัดส่วน จำนวน 211 คน โดยอาศัยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งผ่านผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.897 วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าสถิติทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) ค่าสถิติทดสอบค่าเอฟ (F-test) และทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของฟิชเชอร์ (Fisher's Least Significant Difference: LSD)

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร กองซ่อมอากาศยาน 1 กรมช่างอากาศ อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับดังนี้ ด้านลักษณะงาน ด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน ด้านคุณภาพในชีวิต ด้านการบังคับบัญชา และด้านค่าตอบแทน

2. การเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร กองซ่อมอากาศยาน 1 กรมช่างอากาศ อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา อายุราชการ อัตราเงินเดือน และขนาดครอบครัว ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรส และตำแหน่งในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาลินี ศิริโภคากิรมย์ ประธานกรรมการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ อำนวย รัตนจันทร์ ที่ให้คำปรึกษา ตรวจสอบ และชี้แนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนิตสุภา ชรรณประมวล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรณวิไล โกษะโยธิน และ ดร.จิราวรรณ สมหวัง ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม ตลอดจนให้ข้อคิดเห็นเพื่อปรับปรุงแบบสอบถาม จนมีความถูกต้องและสมบูรณ์ และสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมนาด มั่นสัมฤทธิ์ ประธานควบคุมการสอบ และ ดร.เพ็ญจันทร์ ศิริพานิชกร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการควบคุมการสอบ และให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการวิจัย

ขอขอบพระคุณบิดา-มารดา ที่เป็นกำลังใจในการศึกษาและการวิจัยตลอดเวลา คุณค่า และประโยชน์ของภาคนี้ฉบับนี้ ขอมอบแต่บิดา-มารดาอันเป็นที่รัก

จิรวัดน์ ลออรุ่งโรจน์

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
สมมติฐานในการวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ข้อมูลเกี่ยวกับกองซ่อมอากาศยาน 1	10
ประวัติความเป็นมาของกองซ่อมอากาศยาน 1.....	10
ภารกิจ.....	12
โครงสร้างการบริหารงานของกองซ่อมอากาศยาน 1.....	12
บุคลากรของกองซ่อมอากาศยาน 1	14
แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต	15
แนวคิดคุณภาพชีวิต.....	15
ความหมายของคุณภาพชีวิต.....	16
องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต	18
การประเมินคุณภาพชีวิต.....	20
ความสำคัญของคุณภาพชีวิต.....	22
แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน.....	23
ความหมายของคุณภาพชีวิตการทำงาน	23
ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน	26
องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตการทำงาน.....	31
ประโยชน์ของการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตการทำงาน.....	40
การวัดคุณภาพชีวิตการทำงาน	43
แนวทางการจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงาน	44

บทที่ 2 (ต่อ)	
คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร กองซ่อมอากาศยาน 1	
กรมช่างอากาศยาน อำเภอตากสิน จังหวัดนครสวรรค์.....	47
สภาพแวดล้อมการทำงาน	47
ลักษณะงาน	50
การบังคับบัญชา	53
ค่าตอบแทน	56
ดุลยภาพในชีวิต.....	61
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	65
งานวิจัยในประเทศ.....	65
งานวิจัยต่างประเทศ.....	73
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	76
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	76
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	77
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	78
การหาคุณภาพของเครื่องมือ	78
การเก็บรวบรวมข้อมูล	79
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	79
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	80
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	83
การวิเคราะห์ข้อมูล	83
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	107
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	107
สมมติฐานการวิจัย.....	107
วิธีดำเนินการวิจัย	107
การเก็บรวบรวมข้อมูล	108

	หน้า
บทที่ 5 (ต่อ)	
การวิเคราะห์และการแปลความหมายของข้อมูล	108
สรุปผลการวิจัย	109
อภิปรายผล	114
ข้อเสนอแนะในการวิจัย	120
บรรณานุกรม	123
ภาคผนวก.....	132
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	133
ภาคผนวก ข ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย .	139
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	143
ภาคผนวก ง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำ วิทยานิพนธ์	145
ภาคผนวก จ ความเชื่อมั่นเครื่องมือ	148
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์	150

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 77
ตาราง 2	ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม 84
ตาราง 3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตการทำงาน ของบุคลากร กองซ่อมอากาศยาน 1 กรมช่างอากาศ อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน 86
ตาราง 4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตการทำงาน ของบุคลากร กองซ่อมอากาศยาน 1 กรมช่างอากาศ อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านลักษณะงาน 87
ตาราง 5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตการทำงาน ของบุคลากร กองซ่อมอากาศยาน 1 กรมช่างอากาศ อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการบังคับบัญชา 88
ตาราง 6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตการทำงาน ของบุคลากร กองซ่อมอากาศยาน 1 กรมช่างอากาศ อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านค่าตอบแทน 89
ตาราง 7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตการทำงาน ของบุคลากร กองซ่อมอากาศยาน 1 กรมช่างอากาศ อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ ด้านดุลยภาพในชีวิต 90
ตาราง 8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตการทำงาน ของบุคลากร กองซ่อมอากาศยาน 1 กรมช่างอากาศ อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวม..... 91
ตาราง 9	การวิเคราะห์ความแปรปรวน คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร กองซ่อมอากาศยาน 1 กรมช่างอากาศ อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามอายุ 92
ตาราง 10	การวิเคราะห์ความแปรปรวน คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร กองซ่อมอากาศยาน 1 กรมช่างอากาศ อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามระดับการศึกษา..... 94
ตาราง 11	การทดสอบความแตกต่างของคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร กองซ่อมอากาศยาน 1 กรมช่างอากาศ อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ เป็นรายคู่จำแนกตามระดับการศึกษา ด้วยวิธีของฟิชเชอร์ 95

	หน้า
ตาราง 12 การวิเคราะห์ความแปรปรวน คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร กองซ่อมอากาศยาน 1 กรมช่างอากาศ อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	96
ตาราง 13 การทดสอบความแตกต่างของคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร กองซ่อมอากาศยาน 1 กรมช่างอากาศ อำเภอดาคลีจังหวัดนครสวรรค์ เป็นรายคู่จำแนกตามสถานภาพสมรส ด้วยวิธีของฟิชเชอร์.....	97
ตาราง 14 การวิเคราะห์ความแปรปรวน คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร กองซ่อมอากาศยาน 1 กรมช่างอากาศ อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามอายุราชการ.....	98
ตาราง 15 การทดสอบความแตกต่างของคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร กองซ่อมอากาศยาน 1 กรมช่างอากาศ อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ เป็นรายคู่จำแนกตามอายุราชการ ด้วยวิธีของฟิชเชอร์.....	100
ตาราง 16 การวิเคราะห์ความแปรปรวน คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร กองซ่อมอากาศยาน 1 กรมช่างอากาศ อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามอัตราเงินเดือน.....	100
ตาราง 17 การทดสอบความแตกต่างของคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร กองซ่อมอากาศยาน 1 กรมช่างอากาศ อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ เป็นรายคู่จำแนกตามอัตราเงินเดือน ด้วยวิธีของฟิชเชอร์.....	102
ตาราง 18 การวิเคราะห์ความแปรปรวน คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร กองซ่อมอากาศยาน 1 กรมช่างอากาศ อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน.....	102
ตาราง 19 การทดสอบความแตกต่างของคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร กองซ่อมอากาศยาน 1 กรมช่างอากาศ อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ เป็นรายคู่จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ด้วยวิธีของฟิชเชอร์.....	104
ตาราง 20 การวิเคราะห์ความแปรปรวน คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร กองซ่อมอากาศยาน 1 กรมช่างอากาศ อำเภอดาคลี จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามขนาดครอบครัว.....	105

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
ภาพ 2 โครงสร้างการบริหารงานของกองซ่อมอากาศยาน 1	12
ภาพ 3 ลำดับความต้องการของมาสโลว์.....	28
ภาพ 4 ลำดับความต้องการของแอลเดอร์เฟอร์.....	28

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี